

Mutual Trust
KAIKKI PELASTETAAN ALLA RÄDDAS

Vammaisasiain yhteistyöryhmä seminaari

Pelastusalan lainsäädäntöä Pelastustoimen maakuntaudistus

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

16.5.2018 Pikkuparlamentti

erityisasiantuntija Jarkko Häyrinen

Pelastuslaki 9 §

Rakennusten palo- ja poistumisturvallisuus

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että:

...

2) rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin;

3) pelastustoiminta on tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa mahdollista;

...

Pelastuslaki 14 §

Omatoiminen varautuminen

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan:

- 1) ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä;
- 2) varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa;
- 3) varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät;
- 4) ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.

Pelastuslaki 18 §

Poistumisturvallisuus hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisessa

Sairaaloissa, vanhainkodeissa ja muussa laitoshuollossa, suljetuissa rangaistuslaitoksissa ja muissa näihin verrattavissa kohteissa (hoitolaitokset) sekä asumisyksikön muotoon järjestetyissä palvelu- ja tukiasunnoissa ja muissa näihin verrattavissa asuinrakennuksissa ja tiloissa, joissa asuvien toimintakyky on tavanomaista huonompi (palvelu- ja tukiasuminen), toiminnanharjoittajan on etukäteen laadittu selvityksin ja suunnitelmin ja niiden perusteella toteutettuihin toimenpitein huolehdittava, että asukkaat ja hoidettavat henkilöt voivat poistua turvallisesti tulipalossa tai muussa vaaratilanteessa itsenäisesti tai avustettuina.

Pelastuslaitoksen velvollisuudet

Pelastuslaki 32 §

Pelastustoimintaan kuuluu:

...

4) onnettomuuden uhrien ja **vaarassa olevien ihmisten**, ympäristön ja omaisuuden suojaaminen ja **pelastaminen**;

- Pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan mm. ohjauksesta ja neuvonnasta, valvontatehtävistä ja pelastustoiminnasta (27 §)

Pelastuslaki 29 §

Alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan.

Päätöksessä on selvitettävä **alueella esiintyvät uhat, arvioitava niistä aiheutuvat riskit, määriteltävä toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso**. Palvelutasopäätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä.

...

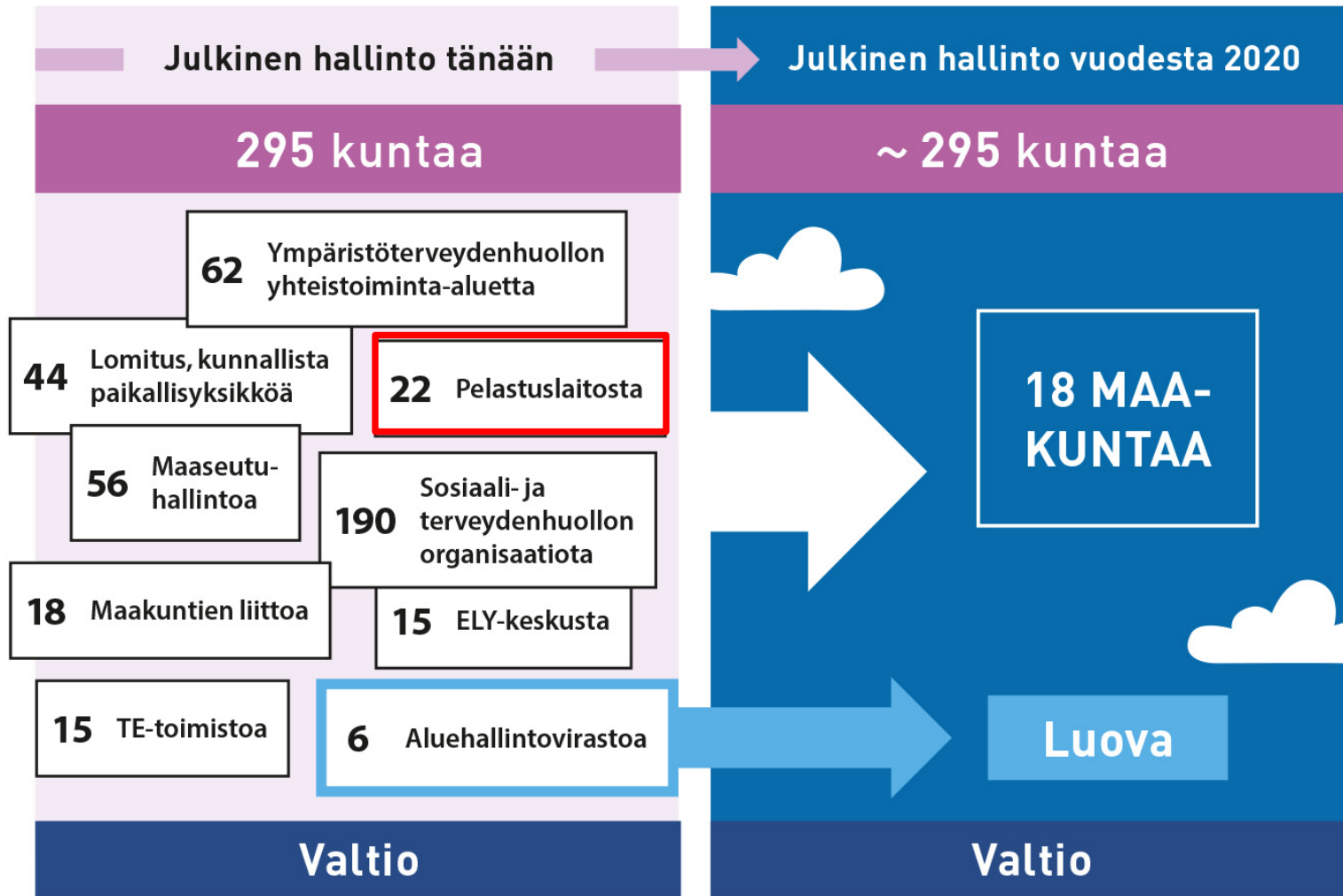

Pelastustoimi ja maakuntaudistus

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Mistä on kyse?

Aikataulu 2018 - 2020

MAAKUNTA- JA SOTE-UUDISTUKSEN AIKATAULU

STM 05 / 04 / 2018

2018

- 3/2018 Maku II ja Luova-virasto -lakiesitys eduskunnalle*

- 3/2018 Uusi valinnanvapaus-lakiesitys eduskunnalle

- 4/2018 Esitys kasvupalvelulainsäädännön lakiesitykseksi eduskunnalle

*Esitys maakuntaudistuksen täytäntöönpanosta ja valtion lupa- ja valvontatehtävien uudelleenorganisoinnista

- 6/2018 Eduskunta päättää maakunta- ja sote-uudistuksesta

- 6-7/2018 Lait vahvistetaan ja osa voimaan, väliaikaishallinto aloittaa

- 7/2018 Valinnanvapauspilotit alkavat

- 10/2018 Maakuntavaalit

2019

- 1/2019 alkaen Maakuntavaltuustot ja maakunnat järjestäytyvät

- 2-4/2019 Maakuntien päätökset sote-järjestämisestä ja valinnanvapauden toteuttamisesta

- 8-9/2019 Maakuntastrategiat ja vuoden 2020 talousarviot + sopimussiirrot

2020

- 1/2020 Järjestämismääräys siirtyy maakunnille, uusi lainsäädäntö voimassa

- 1/2020 alkaen Valinnanvapaus laajenee vaiheittain

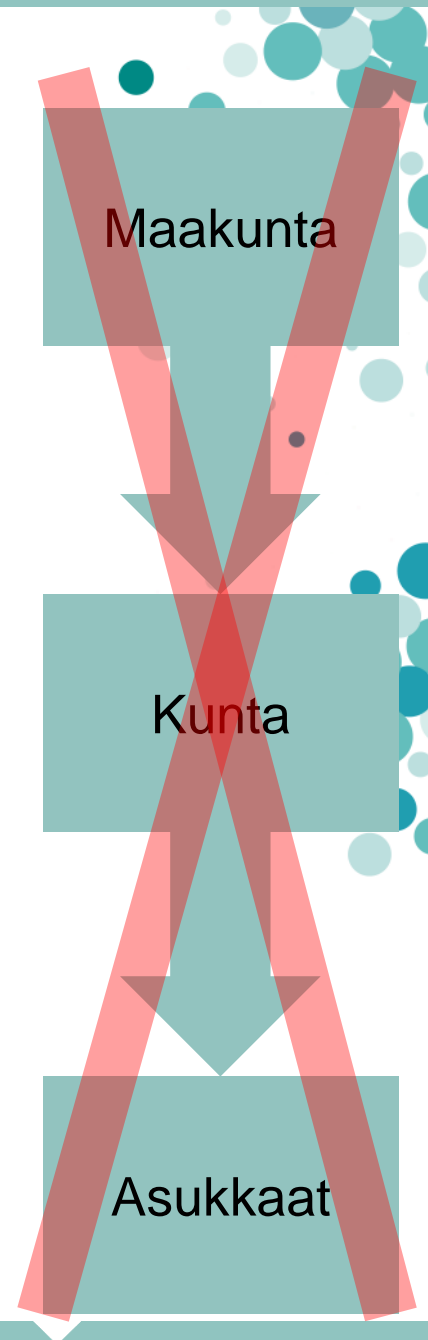
Maakuntavaalit 28.10.2018

Lainsäädännön tilanne

- Maakunta- ja SOTE -lainsäädäntö on ollut eduskunnan käsiteltävänä jo vuoden samoin kuin pelastustoimen järjestämislaki
- Pelastuslain muutosten käsittely alkanut 15.3.2018 eduskunnan lähetekeskustelulla ja ympäristövaliokunnan kuulemisella
- Keskeiset lait on tarkoitus hyväksyä eduskunnassa kesäkuussa ja loput lait syysistuntokaudella
- Maakunnat ja niiden osana uudet maakunnalliset pelastuslaitokset aloittaisivat toimintansa vuoden 2020 alussa
- Pelastustoimen kannalta keskeisiä lakeja ovat
 - pelastustoimen järjestämislaki
 - pelastuslaki
 - maakuntalaki
 - sosiaali- ja terveystoimen järjestämislaki
 - näiden yhteinen voimaanpanolaki
 - maakuntien rahoituslaki

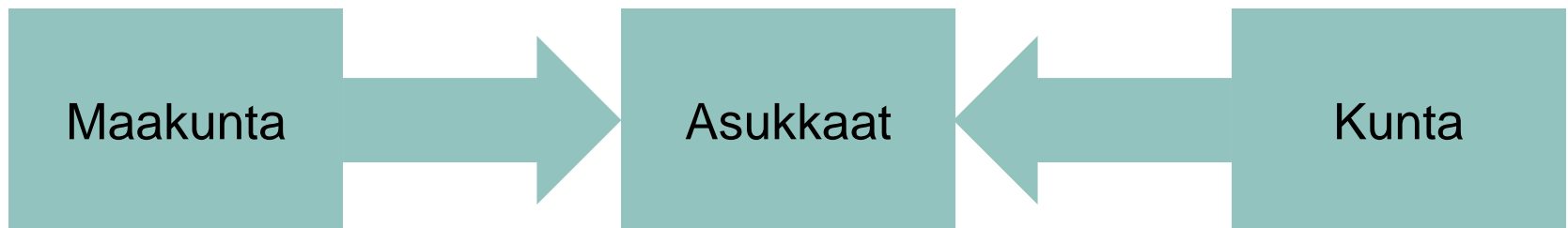
Kunnat ja maakunnat

- Miten kunnille käy maakuntien aloittaessa ja millainen on maakunnan ja kunnan tuleva suhde?
- Suuri osa eduskunnan valiokunnissa käydystä keskustelusta on käytetty esimerkiksi sen miettimiseen, miten
 - maakunnan pelastuslaitos voisi tukea kuntien valmiussuunnittelua,
 - kuntia olisi kuultava maakunnan päättäessä palvelutasostaan,
 - maakunnan pelastuslaitos voisi hoitaa kunnille kuuluvaa öljyvahinkojen jälkitorjuntaa ja
 - vastuu sammutusvesihuollosta saataisiin siirrettyä kunnilta maakunnan pelastuslaitokselle
 - Riippumatta siitä, säädetäänkö käsittelyssä olevassa lakiehdotuksessa ylipäätään näistä asioista
- Keskustelusta on jäänyt kuva, jonka mukaan ajatellaan, että maakunnan tehtävänä on palvelujen tuottaminen kunnille, jotka sitten toimittavat nämä palvelut asukkailleen

Kunnat ja maakunnat

- Maakunnilla ja kunnilla on jatkossa omat erilliset tehtävänsä
 - Kunnat eivät tuota maakuntien järjestämisvastuulle kuuluvia palveluita
 - Maakunnat eivät tuota kuntien järjestämisvastuulle kuuluvia palveluita
- Pelastustoimi kuuluu jatkossa maakunnan järjestämisvastuulle
 - Maakunta tuottaa pelastustoimeen kuuluvat palvelut suoraan omille asukkailleen
 - Kunnat eivät tuota pelastustoimeen kuuluvia palveluita
- Kunnat ovat kuitenkin jatkossakin tärkeitä yhteistyötahoja
 - Kuntien viranomaiset osallistuvat pelastustoimintaan ja
 - varautuvat pelastuslaitoksen johdolla tuottamaan pelastustoiminnassa tarvittavia kuntien järjestämisvastuulle jatkossa kuuluvia palveluita

Pelastustoimen uudistuksen tavoitteet

- Kustannustehokas, yhtenäinen ja laadukas pelastustoimi koko maassa
- Pelastustoimen resurssien tehokas käyttö siten, että pelastustoimen toimintavalmius ei heikkene
- Varautuminen myös harvinaisiin suuronnettomuuksiin tai luonnonkatastrofeihin kaikkialla Suomessa
- Ensihoitopalveluiden varmistaminen osana pelastustoimen palveluita
- Pelastustoiminnan ja varautumisen valtakunnallisen johtamisen, suunnittelun, ohjauksen, valvonnan ja koordinaation vahvistaminen ja parantaminen

Pelastustoimen ohjausjärjestelmän muutos

- Valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi pelastustoimen kehittämisen valtakunnalliset linjaukset sekä valtakunnalliset lainsäädäntöä täydentävät strategiset tavoitteet pelastustoimen järjestämiseksi
- Valtioneuvosto voi päättää palvelurakenteen ja tiedonhallinnan ohjauksesta strategisella tasolla
- Palvelujen kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin on mahdollista
- Informaatio-ohjaus ja raportointi vuorovaikutteisella neuvottelumenettelyllä
- mm. pelastuslaitosten palvelutasopäätösten valvonta siirtyy sisäministeriölle (aiemmin AVI)
- Sisäministeriön ohjausta vahvistetaan yhteistä varautumista koskevissa tehtävissä valtion keskushallinnon tasolla

Maakuntauudistus yhdenmukaistaa myös varautumisen rakenteita

- Varautumisen päämääränä on huolehtia onnettomuuksien ja häiriötilanteiden ehkäisystä ja valmistautumisesta toimintaan niiden uhatessa.
- Varautumisen valmistelulle asetettu kaksi päätehtävää:
 - Maakuntien tulee järjestää toimintansa niin, että pelastuslaitos, ELY-keskuksen maakunnalle siirtyvät toimialat, sosiaali- ja terveystoimi sekä ympäristöterveydenhuolto pystyvät hoitamaan lakisääteiset tehtävänsä mahdollisimman hyvin myös erilaisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.
 - Maakunnan tehtävänä on myös sovittaa yhteen eri toimijoiden varautumista, jotta viranomaiset voisivat toimia tehokkaasti eri tilanteissa. Käytännössä tätä yhteen sovitusta tekevät pelastuslaitokset monissa maakunnissa.
- Samalla mahdollistetaan uudenlaista yhteistyötä

Varautuminen ja kokonaisturvallisuus

- Kokonaisturvallisuus on suomalaisen varautumisen yhteistoimintamalli
 - Yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä.
 - Yhteistoimintamalli kattaa kaikki yhteiskunnan tasot ja toimijat
- Viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistyön laadulla on merkittävä vaikutus häiriötilanteen seurauksiin.
- Järjestöt ja elinkeinoelämä pyritään kytkemään maakunnan varautumisyhteistyöhön aiempaa tiiviimmin.

Kiitos!

Vastaan mielelläni kysymyksiinne.

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET